

Sygn. akt IV U 261/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 września 2017r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Katarzyna Antoniak

Protokolant	st. sekr. sądowy Marta Żuk
-------------	----------------------------

po rozpoznaniu w dniu 8 września 2017r. w Siedlcach na rozprawie

odwołania E. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W.

z dnia 2 kwietnia 2015 r. (Nr (...))

w sprawie E. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W. z udziałem (...) Sp. z o.o. w M.

o ustalenie podlegania ubezpieczeniom społecznym

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala, że E. B. podlega od dnia 15 lipca 2014 roku obowiązkowym ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u płatnika składek (...) Sp. z o. o. w M. (poprzednia nazwa (...) sp. z o.o. w W.).

Sygn. akt IV U 261/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 2 kwietnia 2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W. stwierdził, że E. B. jako pracownik płatnika składek (...) sp. z o. o. w W. nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu od 15.07.2014r. W uzasadnieniu zaskarżonej decyzji pozwany organ rentowy przyjął, iż umowa o pracę, którą zawarła E. B. nosi znamiona świadomego i celowego działania mającego na celu uzyskanie świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Działanie te było sprzeczne z zasadami współżycia społecznego i nieważne w rozumieniu art. 58§2 k.c. w zw. z art. 300 k.p. W związku z tym wnioskodawczyni nie podlegała obowiązkowemu ubezpieczeniu pracownicznemu na podstawie art. 6 ust.1 pkt1 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1442 ze zm.).

Od decyzji tej odwołanie złożyła ubezpieczona E. B., wnosząc o jej zmianę poprzez stwierdzenie, że podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym jako pracownik od 15.07.2014r. Skarżąca zarzuciła organowi rentowemu naruszenie prawa materialnego tj. art. 22 §1 kp poprzez błędne przyjęcie, że pomiędzy ubezpieczoną a spółką (...) nie został nawiązany stosunek pracy ze względu na brak podstawowych elementów charakterystycznych dla tego

stosunku, a także zarzuciła naruszenie art. 8 ust.1 w zw. z art. 6 ust.1 pkt1 i art. 13 pkt1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez przyjęcie, że ubezpieczona nie była pracownikiem. Kolejnym zarzutem, który zgłosiła było bezzasadne przyjęcie, że umowa o pracę była nieważna w myśl art. 58 §2 kc.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o jego oddalenie. W uzasadnieniu swojego stanowiska przedstawił obszerną argumentację przemawiającą za przyjęciem nieważności umowy o pracę w rozumieniu art. 58 §2 kc. ZUS wskazał m. in., iż ubezpieczona była zatrudniona w spółce (...) od 28.05.2014r. na podstawie umowy zlecenia jako pracownik biurowy i jednocześnie równolegle zawarta była umowa na stanowisku pracownika budowlanego. Odnośnie zawartej umowy o pracę na czas nieokreślony od 15.07.2014r. wskazano, iż z tytułu zawarcia tej umowy wnioskodawczyni została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych dopiero w dniu 23.09.2014r. W dalszej części wywodów organ rentowy wskazał, iż stwierdzono znaczne rozbieżności w dokumentacji rozliczeniowej ZUS, gdyż w raporcie imiennym za październik 2014r. wykazane było wynagrodzenie chorobowe za okres od 1.10.2014 r. do 31.10.2014 r., zaś na druku e-ZUS Z-3 płatnik wypłacił wynagrodzenie chorobowe za okres od 31.10.2014 r. do 2.12.2014 r. Raport imienny został złożony dopiero w dniu 28.01.2015 r. Ponadto organ rentowy wskazał, iż istniały powiązania rodzinne pomiędzy ubezpieczoną a prezesem spółki A., gdyż jest on jej mężem.

Wyrokiem z dnia 28 kwietnia 2016 roku wydanym w sprawie o sygn. akt IV U 669/15 Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie ubezpieczonej E. B. oraz zasądził od ubezpieczonej na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w W. kwotę 60 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Na skutek apelacji E. B. od powyższego wyroku Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 25 stycznia 2017r. wydanym w sprawie III AUa 869/16 uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w Siedlcach do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego. Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy miał przesłuchać bardzo szczegółowo wnioskodawczynię w trybie art. 299 kpc na okoliczność, w jakim celu zostały zawarte dwie umowy o pracę, faktycznego wykonywania powierzonych obowiązków pracowniczych, ustalić przychody spółki i odnieść je do konieczności zatrudnienia nowego pracownika, ustalić czy wnioskodawczyni obok umowy o pracę kontynuowała jednocześnie umowę zlecenia, Sąd Okręgowy miał przesłuchać na te okoliczności świadków wskazanych przez strony. Po dokonaniu ustaleń w powyższym zakresie, a także ustaleniu dlaczego tak późno został złożony wniosek o objęcie wnioskodawczyni ubezpieczeniem społecznym pracowników, Sąd Okręgowy miał stosownie do ustalonego stanu faktycznego rozstrzygnąć o istocie sprawy, a mianowicie, czy wnioskodawczyni spełniała warunki do objęcia jej obowiązkiem ubezpieczenia emerytalno-rentowym, wypadkowym, chorobowym od dnia 15 lipca 2014r.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. obecnie nosi nazwę (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, a jej siedziba mieści się w M.. Prezesem zarządu spółki jest K. B. – mąż ubezpieczonej E. B.. Wymieniona spółka powstała w 2012 r., a jej zakres działalności obejmuje m.in. roboty budowlane, jak również funkcjonuje jako agencja zatrudnienia (odpis z rejestru KRS k.18-19v i 83-85v akt sprawy). Spółka prowadziła swoją działalność w W. w biurze przy ul. (...), następnie przy ul. (...), później zaś wynajmowała biuro na godziny przy ul. (...). Spółka zajmowała się zatrudnianiem pracowników budowlanych, pracowników biurowych, a w 2013r. również pracowników produkcyjnych. Pracownikami spółki była L. K., pochodząca z Ukrainy, oraz S. K. z Białorusi, które były pracownikami biurowymi, a zakres ich obowiązków obejmował poszukiwanie pracowników fizycznych z Ukrainy i Białorusi. Ze sprawozdania finansowego za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2014r. wynika, że spółka odnotowała stratę w kwocie 38 247,80 zł. Pracodawca zamierzał zwolnić pracowników, w tym L. K., która obecnie nie pracuje już w spółce, a w to miejsce zatrudnić E. B..

Ubezpieczona E. B. (nazwisko rodowe T.) zawarła w dniu 28 maja 2014r. umowę zlecenia ze spółką (...) sp. z o.o. w W. z datą jej obowiązywania do 31 grudnia 2014 r. na stanowisku pracownika budowlanego. Wynagrodzenie określono na kwotę 1800 zł. W dniu 14 lipca 2014r. zostały podpisane przez ubezpieczoną i spółkę dwie umowy o pracę.

Pierwsza umowa została zawarta na czas nieokreślony na stanowisku pracownika budowlanego, a zakres obowiązków obejmował „wyszukiwanie zleceń budowlanych w Polsce i w Niemczech, załatwianie mieszkań dla pracowników, zakup sprzętu budowlanego w sklepach, spotkania z pracownikami i z klientami”. W drugiej umowie o pracę zawartej pomiędzy E. T. (obecnie B.) a (...) sp. z o.o. w W. (obecnie (...) sp. z o.o. w M.) wskazano, że pracodawca zatrudnia pracownika do pracy na czas nieokreślony od 15 lipca 2014r. na stanowisku pracownika biurowego w pełnym wymiarze czasu pracy za wynagrodzeniem 3.400 zł netto. Umowa ta nie określa zakresu obowiązków pracownika. Ubezpieczona miała jako pracownik realizować zadania, które zostały określone w pierwszej z wymienionych umów. Dwie umowy o pracę z 14 lipca 2014r. z różnymi stanowiskami pracy zostały podpisane omyłkowo. Zamiarem pracodawcy było zatrudnienie ubezpieczonej na podstawie umowy o pracę na stanowisku pracownika biurowego, a jedynie przez pomyłkę przygotował nieprawidłowy druk umowy dla pracownika budowlanego. W momencie zawierania powyższych umów w lipcu 2014r. ubezpieczona była w ciąży. Reprezentujący spółkę (...) przedłożył kilka faktur wystawionych przez sprzedawców, na których widnieją podpisy E. T. jako odbierającej fakturę. Ponadto załączone zostały wydruki z internetu, które wskazują na kontakty drogą elektroniczną ubezpieczonej z innymi osobami. Odwołująca się została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych jako pracownik w dniu 23 października 2014r. Następnie od 31 października 2014r. stała się niezdolna do pracy, zaś dokumenty rozliczeniowe do ZUS zostały złożone w styczniu 2015r.

Ubezpieczona początkowo była zatrudniona w w/w spółce na podstawie umowy zlecenia od 28 maja 2014r. i wykonywała pracę pracownika biurowego. Do zakresu jej obowiązków należało pozyskiwanie zleceń na roboty budowlane w Polsce i w Niemczech, a także poszukiwanie pracowników z Polski do wykonywania prac na budowie. Spotkania z kandydatami do pracy odbywały się w biurze spółki w W., a czasem w restauracji lub kawiarni. Następnie w lipcu 2014r. została zawarta umowa o pracę, a ubezpieczona wykonywała dotychczasowe obowiązki. Umowa zlecenie po zawarciu umowy o pracę nie była wykonywana. E. B. nie pracowała na budowie. Większość prac była realizowana przez telefon i internet. Pracę świadczyła w domu w W. i w W., gdzie przyjeżdżała, gdy zachodziła potrzeba spotkania się z kandydatami do pracy lub z kontrahentami. Za wykonaną pracę otrzymywała wynagrodzenie wypłacane w gotówce do ręki. W trakcie zatrudnienia ubezpieczona wykonywała polecenia pracodawcy.

Ubezpieczona od listopada 2014r. przebywała na zwolnieniu lekarskim z uwagi na ciążę. W styczniu 2015r. ubezpieczona zawarła związek małżeński z K. B.. Dziecko urodziła 6 marca 2015r. Po roku od urodzenia dziecka, tj. od 6 marca 2016r., odwołująca się powróciła do pracy na swoje dotychczasowe stanowisko pracownika biurowego. Siedziba spółki obecnie znajduje się w M., jednak większość spraw realizowana jest w W. w biurze wynajmowanym na godziny przy ul. (...).

A. K. pochodzi z Ukrainy i jest pracownikiem firmy (...) sp. z o.o. (wcześniej (...) sp. z o.o.) od kwietnia 2014r. Początkowo była zatrudniona na podstawie umowy o pracę na stanowisku sprzątaczkki, zaś od 2015r. wykonuje czynności jako pracownik biurowy z wynagrodzeniem w wysokości 2300 zł brutto w pełnym wymiarze czasu pracy. W trakcie zatrudnienia A. K. widywała E. B. w biurze spółki w W. przy ul. (...), a później w wynajmowanym biurze przy ul. (...). Wówczas ubezpieczona zajmowała się dokumentami i pracownikami z Polski. S. K., pochodząca z Białorusi, była pracownikiem spółki (...) sp. z o.o. od 2012r. na stanowisku asystenta prezesa zarządu za wynagrodzeniem 2700 zł brutto. Początkowo była to umowa zlecenie, zaś od 20 maja 2014r. została zawarta umowa o pracę na czas nieokreślony, rozwiązana z dniem 30 czerwca 2016r. Faktycznie S. K. wykonywała taką samą pracę co ubezpieczona, tj. poszukiwała pracowników do pracy na budowie i przeprowadzała z nimi rozmowy. W czasie zatrudnienia widywała ubezpieczoną E. B. podczas pracy z pracownikami budowlanymi posługującymi się językiem polskim. Do zadań S. K. i A. K. należało pozyskiwanie oraz kontaktowanie się z pracownikami budowlanymi pochodzącymi z Ukrainy i Białorusi.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach organu rentowego i w aktach sprawy, a także na podstawie zeznań świadków A. K. i S. K., zeznań ubezpieczonej E. B. i prezesa zarządu płatnika składek K. B., które oceniono jako spójne, logiczne i w całości wiarygodne.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej E. B. podlegało uwzględnieniu.

Zgodnie z art.6 ust.1 pkt 1 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2013r., poz.1442 ze zm.) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami. Z kolei art.11 ust.1 w/w ustawy stanowi, że obowiązkowo ubezpieczeniu chorobowemu podlegają pracownicy, a w myśl art.12 ust.1 ustawy obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu podlegają osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym.

Odnosząc powyższe uregulowania do okoliczności sprawy Sąd doszedł do przekonania, że wbrew ustaleniom organu rentowego od 15 lipca 2014r. E. B. podlegała w/w ubezpieczeniom z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę zawartej w dniu 14 lipca 2014r. u płatnika składek (...) sp. z o.o. w W., który - po zmianie firmy - funkcjonuje obecnie pod nazwą (...) sp. z o.o. w M.. Należy w tym miejscu wyjaśnić, że ubezpieczona w dniu 14 lipca 2014r. podpisała z płatnikiem składek dwie umowy o pracę z wymienionymi w nich różnymi stanowiskami pracy. W pierwszej było to stanowisko pracownika budowlanego, a w drugiej pracownika biurowego z datą rozpoczęcia pracy od 15 lipca 2014r. Sąd dał wiarę zeznaniom prezesa zarządu płatnika składek, że od początku zamierzał zatrudnić ubezpieczoną na stanowisku pracownika biurowego, a jedynie omyłkowo przygotował umowę o pracę na druku dla pracowników budowlanych. Pośrednio wskazuje na to również zakres obowiązków pracownika zawarty w pierwszej umowie o pracę, gdzie choć w §1 jako stanowisko pracy wskazano pracownika budowlanego, to w §2 jako zakres obowiązków wymieniono takie czynności jak wyszukiwanie zleceń budowlanych w Polsce i w Niemczech, załatwianie mieszkań dla pracowników, zakup sprzętu budowlanego w sklepach, spotkania z pracownikami i klientami. Taką też pracę ubezpieczona faktycznie wykonywała w czasie obowiązywania umowy zlecenia od 28 maja 2014r. W momencie podpisania umowy o pracę od dnia 15 lipca 2014r. umowa zlecenia przestała być realizowana przez strony.

Co do samego istnienia stosunku pracy między ubezpieczoną a płatnikiem składek Sąd uznał, że stosunek taki istniał i stanowił ważny tytuł ubezpieczenia społecznego ubezpieczonej we wskazanym okresie. Twierdzenie organu rentowego, że ubezpieczona i płatnik składek nie nawiązali stosunku pracy, a celem spisania umów o pracę było uzyskanie przez ubezpieczoną nienależnych świadczeń z ubezpieczenia chorobowego jest nieuzasadnione i oparte jedynie na przypuszczeniach organu rentowego. Należy podkreślić, że istotą stosunku pracy jest rzeczywiste świadczenie pracy przez pracownika na rzecz pracodawcy pod jego kierownictwem i w miejscu oraz w czasie przez niego wskazanym – art.22§1 kp. W niniejszej sprawie ubezpieczona przedstawiła dowody w postaci zeznań świadków na okoliczność wykonywania pracy na rzecz płatnika składek i dowody te – przy istnieniu również dowodów z dokumentów - pozwoliły na dokonanie ustaleń, że między ubezpieczoną a płatnikiem składek doszło do zawarcia ważnego – rodzącego tytuł do ubezpieczenia społecznego – stosunku pracy. W ocenie Sądu przeprowadzone postępowanie dowodowe wskazuje na wolę nawiązania stosunku pracy przez strony umowy o pracę na czas nieokreślony od dnia 15 lipca 2014r. Zeznania świadków A. K. i S. K., pracowników wykonujących w spółce (...) sp. z o.o. (obecnie (...) sp. z o.o.) takie same czynności co ubezpieczona, zeznania ubezpieczonej i prezesa zarządu płatnika składek potwierdzają, że ubezpieczona faktycznie przystąpiła do wykonywania pracy na powierzonym jej stanowisku pracownika biurowego. Świadczenie potwierdzili, że widywali ubezpieczoną świadczącą pracę w biurze spółki w W. przy ul. (...), a następnie w biurze wynajmowanym na godziny przy ul. (...) w zakresie obsługi pracowników budowlanych z Polski. Ubezpieczona nigdy nie pracowała na budowie jako pracownik fizyczny. W ocenie Sądu wiarygodność zeznań świadków, a także ubezpieczonej i prezesa zarządu spółki nie budzi wątpliwości. Ich relacje są spójne i logiczne, korespondują ze sobą oraz dokumentacją pracowniczą. Ustalenia tego nie podważa okoliczność, że prezes zarządu płatnika składek – K. B. jest mężem ubezpieczonej, a zatem osobą jej bliską. Sąd dał wiarę twierdzeniom ubezpieczonej, że swoją pracę świadczyła pod jego kierownictwem i wykonywała polecenia pracodawcy, zaś za wykonaną pracę otrzymywała wynagrodzenie wypłacane w gotówce do ręki. Na aprobatę zasługuje również twierdzenie K. B., że po stronie spółki zachodziła konieczność zatrudnienia ubezpieczonej E. B. z uwagi na zwolnienie kilku pracowników. Ubezpieczona rzeczywiście wykonywała powierzone jej obowiązki, w tym poszukiwała zleceń budowlanych oraz pozyskiwała pracowników budowlanych posługujących się językiem polskim.

W ocenie Sądu w żadnej mierze nie można zgodzić się z organem rentowym, że o braku nawiązania stosunku pracy między ubezpieczoną a płatnikiem składek świadczy to, iż niedługo po zawarciu umowy o pracę ubezpieczona zaczęła korzystać ze zwolnienia lekarskiego. Należy podkreślić, że prawem każdej osoby, w tym również kobiety w ciąży jest

prawo do zatrudnienia. Okoliczność, że po krótkim czasie od zatrudnienia ubezpieczona stała się niezdolna do pracy nie może być interpretowana jako potwierdzenie zawarcia przez strony porozumienia mającego na celu uzyskanie przez ubezpieczoną świadczeń z tytułu niezdolności do pracy. Jak wskazano zgromadzone dowody potwierdzają, że ubezpieczona po zawarciu umowy o pracę, przystąpiła do jej wykonywania i ustaleń tych nie podważa późniejsza niezdolność ubezpieczonej do pracy.

Resumując powyższe okoliczności Sąd uznał, że ubezpieczona i płatnik składek nawiązali ważnie stosunek pracy rodzący tytuł do ubezpieczenia społecznego ubezpieczonej. Tym samym E. B. podlega od dnia 15 lipca 2014r. obowiązkowym ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u płatnika składek (...) sp. z o.o. w M. (poprzednia nazwa (...) sp. z o.o. w W.).

Mając na uwadze całokształt powyższych okoliczności Sąd na podstawie art.477¹⁴§2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w sentencji wyroku.